

der skulde bringe os frelst igennem, men var ganske anderledes villig til at tænke sig ogsaa andre Udveje, end han er i Dag. Dog maa jeg sige, at han var noget variabel i Dag, for lige til Slut sagde han dog alligevel et Trøstens Ord, der kunde lade en haabe, at han kunde ogsaa tænke sig andre Veje end netop den, som dette Forslag giver.

Maa jeg endnu blot sige dette til det ærede Medlem. Med Stolthed fremhævede han Socialdemokratiets Sejr i Sverige, nu var det kommet til Regeringen dér, og han ventede sig aabenbart en hel Del i Retning af Socialisme. Det tror jeg nu ikke, der kommer, og hvis en Proklamation, som jeg har set i Dag eller i Gaar Aftes i et Blad derovre fra, er rigtig, er det første, Statsminister Branting har udtalt, at Arbejderne maatte nu endelig ikke vente noget i Retning af en socialistisk Stat, hvilket er meget fornuftigt af ham. Men den Stolthed og den Glæde kunde jo det ærede Medlem have haft ganske nær omkring sig for mange Herrens Tider siden. Da det ærede Medlem og hans Parti dannede Blok sammen med det lille Mindretal: de Radikale, hvorfor i al Verden satte de saa Mindretallet op paa Taburetterne og blev selv staaende nedenfor, ærbødigt med Hatten i Haanden? Det begriber jeg ikke. De kunde jo selv have været Ministre, selv have sat sig op. Men jeg ved naturligvis meget godt, hvorfor de ikke selv gik derop; thi det turde de ikke, det ligger simpelt hen i, at denne Tyrketro paa den socialistiske Stat er bare noget for Folket; det er ikke noget, man praktiserer i Virkeligheden.

Til den højtærede Minister vil jeg, for at der ingen Tvivl skal være med Hensyn til mit Syn paa det foreliggende Forslag, og for at heller ikke det ærede Medlem fra Rønne skal nære nogen Tvivl i saa Henseende, sige disse kraftige Ord, at jeg anser det i den her foreliggende Form for umuligt. Den højtærede Handelsminister kan saa godt frakende mig Evnen til at læse en Skrivelse eller opfatte, det maa Ministeren gøre, som han vil; men Praksis ud af dette Forslag, hvis det bliver gennemført, vil blive eet af to: enten vil det blive en Klud, som ingenting betyder, der sker slet ikke noget efter det — og det er saamænd meget rimeligt, for der hører et stort Ansvar til at administrere det —, eller ogsaa bliver det Timandsraadet, der kommer til at administrere det, enten det saa skal ske under Tilsyn eller ikke. I Praksis vilde det altsaa blive Timands-

raadet, der, hvis det virkelig vilde administrere dette Forslag fast, vilde faa en vis Lighed med et andet Timandsraad, der ogsaa bestod af Købmænd og Handelsfolk, og som er blevet nok som berømt eller berygtet i Historien.

Den højtærede Handelsminister sagde i Gaar, at vi havde været almindelige i vore Udtalelser. Jeg synes i Grunden, det gælder mere i Dag end i Gaar, jeg synes ikke, det var lutter Almindeligheder, vi sagde. Et Par af Talerne kom ned paa, hvad jeg kalder Jorden, og pegede sammen med mig paa, hvad der var den egentlige Grundaarsag til det hele; og dernæst kom der jo ogsaa adskillige positive Forslag frem. Det er ikke Almindeligheder. Hvad mig angaar, fremsatte jeg ogsaa et ganske bestemt positivt Forslag ud fra en helt anden Basis end det foreliggende.

Mod dette Forslag havde den højtærede Minister to Indvendinger at gøre. Den ene angik Frygt for Udlandets Indsigelse, hvis vi ganske uden Hensyn til det vilde fastsætte Toldsatser, og den anden var den Arbejdsløshed, der kunde følge med, at enkelte Erhverv gennem prohibitiv Told blev hindret i at fungere. Hvad det første angaar: Frygten for Udlandet, tror jeg, at der er al Grund til at gøre sig Forholdet klart. Et af to: enten maa man optræde som en suveræn Stat, og saa maa man fastlægge sin Toldtarif i Overensstemmelse med andre Magter, saaledes at man kan udveksle Fordele med hinanden, men selvfølgelig til syvende og sidst saaledes, som det passer med ens egen Økonomi; eller ogsaa maa man blive en Lydstat af en anden, man maa, hvad man i gamle Dage kaldte, rekommandere sig, det vil sige: overlade Ansvaret for sin Eksistens til en anden, som saa igen har at befale over en. Det ender altid i Slaveri og den Slags Ting. Der er et bestemt Land i Europa, som netop staar i dette Lydforhold til et andet større Land, jeg holder ikke af at nævne Udlandet herfra, og jeg skal ikke gøre det; men den højtærede Handelsminister ved nok, hvad jeg tænker paa.

Hvorfor skulde man ikke nu bestemme sig for en klar Toldpolitik, hvis man da ellers vil gaa den Vej? Jeg tror nu, vi kommer den Vej, ikke i første Omgang, men vi kommer den nok, for jeg ser oprigtig talt ingen anden praktisk Vej. Hvorfor skulde man af Hensyn til Udlandet være bange for at sige, hvad der er ens Interesse? Fordi saa vilde Udlandet kunne svare, ikke med en Krig selv-